

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 80 (3526) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Dobbanjon meg a magyar szív

Megrendülve és résztvevő szívvel fordulunk szenvedő magyar testvéreink fájdalom felé. A főváros füstölgő házromjai sok-sok embert tettek hajléktalan-ná vagy nyomorékká. A gyilkos angol-szász bombák meg akarták ölni a magyar lelki erőt, össze akarták roppantani a magyar élniakarást. De a magyar tudta kötelességét ebben a háborúban s inkább vállalt minden áldozatot, de nem akart párttűt lenni. Ezért ér bennünket az ellenség vad dühe és ezért kell az ártatlan magyar városok lakóinak földönfutókká lenniük. Esdő kéréssel fordulnak felénk az első vértanúk, a magyar élniakarás áldozati oltárán. Nem hagyhatjuk el őket, testvéri együttérzéssel oda kell mellőlük állniuk azoknak, akiket megkímélt az Isten gondviselése a komolyabb áldozatoktól.

Meg is mozdult már az ország lakosságának a szíve és nemcsak érzésben, hanem cselekedetben is megmutatta együttérzését a szerencsétlenül járt honfitársainkkal szemben. Hatalmas pénzadományok és természetben való gyűjtések érkeznek a hatóságokhoz, hogy továbbítsák azokat a szenvedőknek. A Magyar Lapok régi hagyományaihoz híven, most felkeresi olvasótáborát és kéri, hogy nyíljk meg olvasóink szíve és siessenek a szenvedők támogatására. Bennünket is érhetett volna gyász sors, sőt az sincs kizárva, hogy még bennünket is meglátogattak a megpróbáltatások napjai. Talán egyszer mi is rássorolunk testvéreink adakozására. Magyar kötelesség ez most. Körülöttünk az ellenség gyűlölete tombol, mely el akar seperni bennünket. Erre a vad gyűlöletre nem felelhetünk mással, mint a testvéri szeretet és áldozatkészség hási kifejezésével. Mindig, jól esik a testvéri kézszorítás, de most meg csak ez lehet egyedül a szenvedők, a hajléktalanok egyedüli vigasztalása, erőstője, hiszen ők mindnyájunkért áldozták fel magukat. Ha most valaki közömbös, bebizonyítja, hogy nincs benne magyar szív, nincs benne a magyar sorsközösség tudata.

Ha látnánk szenvedő testvéreinket, bizonyára nem mennénk el közömbösen mellettük, odahajolnánk és letörölnénk tőlünk telhető módon a szenvedés, a fájdalom könnyeit a megtört, szomorú szemekből s elsímanánk a gondok ráncát, megnyitnánk szívünket, erőnyűnk, szekrényünket, mert közvetlenül látnánk, hogy milyen gyászos egyszerre hajléktalanná lenni, elveszíteni támaszunkat, talán fényes jómódból egyszerre belesüllyedni a nyomor örlő karjaiba.

A Magyar Lapok már most, a nyomor első pillanataiban szeretné elvinni olvasótáborának segítő kezét, résztvevő szívét szenvedő magyar testvéreinknek, a bombakárosultak nagy táborába. Hisszük, hogy szavunk nem marad a pusztába kiáltó szava, hiszen eddig is mindig megmutatta a mi táborunk, bármilyen kéréssel fordultunk is

Igen élénknek ígérkezik a belpolitikai élet most kezdődő hete

Illetékes hely figyelmeztetést adott ki a légitámadások nyomán megindult suttogópropagandával kapcsolatban — Az egész országban lényegesen kiterjesztették a csendőrség fegyverhasználati jogát

A belpolitikai élet most kezdődő hete igen élénknek ígérkezik. Hír szerint Vay László báró már megkezdte megbeszéléseit a jobboldali pártok szorosabb együttműködésének biztosítása érdekében. A kormány tagjai a szokásos heti minisztertanácsra szerdán ülnek össze, de ezenkívül sor kerül majd arra a tanácskozásra is, amelyen a kormány tagjai kizáróan a munkáskérdések megol-

Ne nyujtsunk segédkezet a rosszakaratu rémhírterjesztőknek

Illetékes hely a következő közlésre kérte fel a Magyar Távirati Irodát: A legutóbbi légitámadások után igen sajnálatos jelenség kezdett mutatkozni. A sok elhagyott hely, a romeltakarító munkák vontatott menete, helyenként az áldozatok kiemelése a törmelékek alól, más helyen az a vélemény, hogy még mindig vannak a romok alatt kiszabadtásra váró áldozatok és még sok egyéb jelenség élénken foglalkoztatja a közvéleményt. Jogosan, mert azt akarja látni, hogy a szerencsétlenség áldozatainak hatóság gyorsan akar segíteni és a vagyontemés terén megtesz minden lehetőt. Ez természetes és rendben van mindaddig, amíg a lakosság az eseményeket figyeli és tudomásul veszi. Sajnos, egyesek nem képesek itt megállni. A kárról, áldozatokról, tűzvészokról és rombolásokról szóló hírek futótűzként terjednek és amiként egyik száj adja tovább a másiknak, úgy bővül a hír és mindig rémesebb lesz. Ott, ahol a törmelék eltemetett néhány szerencsétlent, óvóhely beomlásról és tömeges szerencsétlenségről suttognak. Ahol a gyár fa-telepe leégett, ott az egész telep pusztulásáról beszélnek. A tűz fénye a sötét éjszakában a rosszul tájékozottakat hamis következtetésekre indítja és így tovább. A suttogásból bírálat, majd felhaborodás lesz és rögtön készen az ítélet, amely így hangzik: „A légtárolom nem működik”. Elismerjük, hogy az ilyen hírek terjesztői legnagyobb részét jóhiszeműek, a továbbítással semmi különös céljuk nincs, egyes esetekben legfeljebb a segélynyújtásban való közreműködés. Azonban, sajnos, más szándéku rémhírterjesztők is vannak, mégpedig rosszindulatuk, akik

híresztelésükkel idegességet, vagy zavart és nyugtalanságot akarnak kelteni, szellemi, erkölcsi ellenállóerőnk és anyagi felkészültségünk akarják csökkenteni ezzel, vagyis az ellenünk folyó idegháború harcos katonáiként szerepelnek. Ne nyujtsunk segédkezet ezeknek, ne vágjuk magunk alatt a fát. Ne ülünk fel az olyan híreknél, amelyek valódiságáról nem győződöttünk meg és főként ellenőrzés nélkül ne adjuk tovább.

Mit tegyünk, ha látunk olyan kárhelyet, vagy eseményt, ahol véleményünk szerint hiányzik a segítség, vagy valami nem megy jól? Forduljunk elsősorban a Légítalmi Liga vezetőségéhez, a háztömbparancsnoksághoz, vagy hasonló ligaközeghez. Ha pedig csak hallomásból tudunk valamit az ellenőrzés nélkül ne adjuk tovább, mert különben felelőtlen feccesség gyanújának tesszük ki magunkat.

ujjálakítása után hozzák nyilvánosságra. Berlinből jelentik: (MTI) Az Interim értesítése szerint kedden délelőtt 11 óra tájban erős német vadászókötelékek harc-baszáltak vadászvédelem mellett Németország északnyugati része fölé berepülő északamerikai bombázóalakulatokkal. — Hannover—Braunschweig térségben elke-seredett légi harc játszódott le a birodalom fölé beljebbnyomuló ellenséges gépekkel. Főként a bombázókötelékek sz-tak heves német vadásztámadások közep-pontjában. A légharító ütegek a védel-mi övezetekben sűrű zárótűzet nyitottak. A Keleti tenger partvidékén is léghar-cok zajlottak le német vadászókötelékek és északamerikai repülőalakulatok kö-zött.

Tito és Badoglio között megállapodás jött létre a katonai és politikai együttműködésre

Bernből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az Exchange Telegraphe jelentése szerint a Daily Telegraph az írja, hogy Smolaka, Tito külügyi népbiztosa és Badoglio között megállapodás jött létre Jugoszlávia és a Badoglio-Olaszország közötti azonnali katonai és politikai együttműködésről. A tárgyalásokat Bariban folytatták, ahol Smolaka hosszabb ideig tartózkodott. A megállapodás teljes szövegét csak a Badoglio-kormány

kat. Ha nem akarunk, vagy nem tudunk illetékes helyre telefonálni vagy jelenteni, szedjük össze a kár színhelyén néhány embert, akinek helyén van a szíve, lásunk magunk a kárelhárítómunkához, addig, amíg a hatósági közegek a vezetőt át nem veszik. Semmi esetre sem helyénvaló és nem eredményes a felelőtlen hírterjesztés és bírálat olyan ténykedésről, amelyről nincsen áttekintésünk, amivel az intézkedésre hivatottak iránt bizalmat megrendítjük és mivel az egyéb feladatra hivatottakat feleslegesen megterheljük és őket főhivatásuktól elvonjuk.

Fegyvert használhat a csendőrség azokkal szemben, akik fel-szólításra nem állnak meg

A MTI jelenti: A m. kir. kormány a csendőrség fegyverhasználati jogát a rendkívüli háborús viszonyok miatt a csendőrség működésének területén az egész országban lényegesen kiterjesztette. A szolgálatban álló csendőr mindenki elen köteles fegyverét használni, aki gyanus előtte és felszólításra nem ad kielégítő választ, hanem elszalad. Akit tehát a vele szemben fellépő csendőr megállásra szólít, azonnal álljon meg és semmi esetre se igyekezzék elmenekülni, mert ezzel a cselekedetével felidézi, hogy a csendőr lelővi. Figyelmeztessük erre ismerőseinket.

hozza, hogy a keresztény összetartás nagy áldozatokat tud hozni. Kérjük ezért olvasóinkat, hogy juttassák el adományait szerkesztőségünkbe s mi továbbítani fogjuk az illetékes helyre. Máris megkezdjük a gyűjtő munkát és ebben

szereksztőségünk és nyomdászaink, tisztviselőink jártak elől jó példával. Minden adomány magyar fájdalmat enyhít és könnyeket töröl le. Minden fillér a magyar győzelem egy-egy pillérét alakítja le.

Május 3-án tárgyalják a szabadkai cukorpanama szereplőinek bűnperét

Nagy Varjas Géza szabadkai fűszerkereskedő árdrágítási bűnperében a vizsgálat befejeződött. Mint megtudtuk Nagy Varjas Géza a nyár végén megismerkedett egy Weisz Ábrahám Alias Riverweiss Adolf nevű állítólagos nagyváradai kereskedelmi utazóval, aki azzal a mesével, hogy Erdélyben felvásárolta a parasztság körében a cukorjegyeket, nagyobb mennyiségű hamisított cukorjegyet adott el neki kilónként 6 pengőjével, amit Nagy Varjas Géza Kiss Kálmán fűszerkereskedőnek 8.50 pengőért továbbított. Havonta átlag 6 métermázsas cukorra szóló jegyet vettek át. A közellátási hivatalban feltűnt, hogy Kiss Kálmán, aki augusztusig havonta 800 kiló cukrot árult szeptembertől kezdve havonta 1400—1500 kilogrammra emelte fel cukor-szükségletét és a jegyekkel pontosan el is számolt. Az így szerzett cukrot azután a zugpíacon eladta.

A vizsgálat adatai szerint Nagy Varjas Géza januárban már tudomást szerzett arról, hogy Weiss hamisított jegyeket szállít neki és a vizsgálat folyamán ezt a körülményt Nagy Varjas Géza be is ismerte.

Cukor elvonáson kívül méz és mák elvonásával is terhelik Nagy Varjas Gézát, Kiss Kálmánt pedig azért, mert különböző fűszerárut vont ki a forgalomból és azt nagyobb mennyiségben a lakásán tartotta spekuláció végett. 8000 személy havi cukoradagjának felel meg az a mennyiség, amit Varjas és Kiss a közlelmezéstől így megvontak.

A vádirat elkészült és dr. Linzer Károly az uszoratanács elnöke május 3-án tüzte ki az ügyben a főtárgyalást. Egyelőre az árvelvonás és árdrágítás miatt vonják felelősségre a feketézó társaságot, majd a hamis cukorjegyek felhasználása végett a büntető törvényszék előtt is felhívják.

Május 8-tól 10-ig tartják a személyszállító gépjárművek ellenőrző vizsgálatát

A m. kir. rendőrség nagyváradai kapitánysága 599—1944. szám alatt a következőket hozza a polgárság tudomására:

A m. kir. rendőrség vidéki főkapitánysága 1856—1944. szám alatt a közhasználatú gépjárművek ellenőrző vizsgálatát rendelte el.

A szemlék időpontját 1944. május hó 8—9—10. napjaiban állapított meg. A szemlén megjelenni tartoznak a nagyváradai gépjármű kerületben nyilvántartott összes közhasználatú személyszállító gépjárművek, tehát az összes közterületről fuvarozó (taxi) telephelyről fuvarozó bérgepkocsik és autóbuszok.

A szemle helye a rendőrkapitányság épülete előtt, a gr. Csáky István-utca eleje.

Megjelenési idő a megjelölt nap reggel 8 órája.

Az első szemle-napon megjelenni kötelesek az autóbuszok és a nagyváradai telephelyű telephelyes bérgepkocsik.

A második napon a nagyváradai közterületről fuvarozó bérgepkocsik (taxik).

A gépjárműkerület székhelyén (Nagyvárad) kívül üzemben tartott közhasználatú személygépjárművek

A Miskolci Gazdakamara tanulságos kísérletei

A nemesített búza- és árpaveetőmag termétnövelő eredményei

Teljes erővel folytatódnak a háború ellenére is a minőségi termelésre irányuló kísérletek. Különösen a nemesített vetőmagvak racionális használata kecséget egyre újabb és újabb kedvező eredményekkel. A miskolci gazdakamara különösen azt a kérdést igyekezett kísérleti eszközökkel tisztázni, hogy milyen befolyással van a termésmennyiségre a használt vetőmag mennyisége. Tudvalevő ugyanis, hogy a gabonaféléknél a nemesített vetőmagvak megfelelő használata nemcsak a termelt minőségek tekintetében jelentenek kedvező változást, hanem mennyiségi szempontból is, ami a mai hadigazdálkodásban elsőrendű fontosságú.

A búzatermelési kísérletek elsősorban 1201. számú bankuti búzával történtek, minthogy a legtöbb talajon ez a búza-típus vált be a legjobban. Az elgondolásoknak megfelelően holdanként 10—20 kg-nál több vetőmagot használtak fel, mint a többi földeken. A termelési pró-

bák azt mutatták, hogy az esetek 80 százalékában holdanként átlag egy és fél mázsás többletet eredményezett a vetőmagtöbblet és csak bizonyos talajokon — az esteknek mintegy 20 százalékában — volt az eredmény ellentétes irányú, amennyiben a begyűjtött termés átlag 85 kg-mal csökkent.

Ugyancsak történtek kísérletek a tavaszi árpával is mintegy 60 gazdaságban. Itt azt tapasztalták, hogy 46 gazdaságban holdanként 2 mázsás többlettermést lehetett elérni a vetőmag mennyiségének növelése révén. Viszont 12 gazdaságban átlag 195 kg-mal esett a begyűjtött termés.

A kérdés nyilvánvalóan nincsen még teljesen tisztázva. De kívánatos volna, hogy a miskolci gazdakamara kezdeményezését az ország más vidékein is felkarolják. Hogy arra alkalmas talajokon a vetőmag mennyiségének aránylag csekély növelésével tényleg másfél-két mázsás terméttöbbletet érhesünk el.

Német lap a magyar ipar nagyarányú fejlődéséről

Az esseni National Zeitung hosszabb cikkben foglalkozik a magyar iparosodással. A cikk megállapítja, hogy az utóbbi évtizedekben Magyarországon, az egykor tipikus agrárállamban az ipar olyan fejlődésnek indult, hogy Magyarország már agráripári jellegű állam lett. Az országnak ipartermékekkel való ellá-

tásban olyan eredményeket sikerült elérni, amelyek bizonyos szempontokból még a legmerészebb várakozásokat is meghaladták.

A háború kitörése óta a nyersanyagforrásai nagyrésztől elzárt magyar ipar nagyjából teljesen idegen segítség nélkül, rövid idő alatt végre tudta haitani a magyar véderő felszerelését és korszerűsítését. Emellett az iparilag szegény országrészek visszacsatolásával megnövekedett országterület polgári szükségletét is ki tudta elégíteni.

A termelési korlátozások lényegesen csekélyebbek, mint más országokban és ezt az eredményt a magyar teljesítőképességének teljes kihasználásával és kihasználásával lehetett elérni. A magyar ipar termelésének értéke, amely az utolsó bekezdésben hárommilliárd pengőre telt ki, 1940-ben már több mint kétfélmilliárd pengőre rugott, ami az áreltolódások beszámításával is ötmilliárd pengőnek felel meg. Ez az emelkedés a termelési volumennek kétharmadával való növelését jelenti.

Ami az ipari termékek értékét és minőségét illeti, Magyarország már eléri az ipari állam színvonalát. Az egyik legfontosabb kérdés, amely ebben az összefüggésben az ipar további kiépítésének területén felmerült, a termelési helyek helyes megválasztásának kérdése. Ebből a szempontból nagy jelentősége van a konjunktúra iránti érzékenység kérdéseinek, továbbá a foglalkoztatás állandóságának és az egészséges üzemi nagyság problémájának. A fejlődés ebből a szempontból eddig nem volt kedvező, bár az ipar összetömörítése nem volt olyan erős, mint Németországban, vagy Olaszországban.

A feladat nem annyira az ipari üzemeknek Budapestre való átvándorlása, mint inkább a vidék iparának fejlesztésében és új iparágak letesítésében rejlik. A magyar iparosodás kezdeti nehézségei, amelyek főképpen a közös osztrák-magyar vámhatárral álltak összefüggésben, odavezettek, hogy az iparfejlesztés nem történhetett olyan szerve-

Mozik műsora:

APOLLÓ: Viharbrigád.
BELVÁROSI: Az utolsó Vereczkey.
CASINO: Katyl.
KORONA: Lopott feleség.

mint a nyugati országokban. Az első világháború után a belső piac viszonylagos kicsinyége utját állotta az észszerű termelés megszervezésének. Az utóbbi években ezen a téren jelentős javulás következett be, amely mindenképp az egyes üzemek specializálódásának fokozásában, másrészt a termékek szabványosításában jelentkezett, bár itt természetesen a háborús viszonyok is kényszerítő szerepet játszottak.

Witz Béla prépost Budapest általános érseki helytartója

A Magyar Kurír jelenti: Serédi Jusztinián bíboros, Magyarország hercegprímása Witz Béla c. prépostot, a budapesti Szent István Bazilika plébánosát Budapest általános érseki helytartójává nevezte ki és egyben megbízta a m. kir. udvari és várplébánia vezetésével.

Witz Béla, az új budapesti általános érseki helytartó — aki eddig is az érseki helytartó helyettesi tisztjét töltötte be a bíboros hercegprímás megbízásából — 1889 február 28-án született a bácsmezei Zahlyán. Az esztergomi főegyházmegye papnövéndéke lett és miután 1912-ben pappá szentelték, rövid ideig vidéken volt segédlelkész, majd Budapestre került, mint hitoktató 1913-ban és egyúttal bekapcsolódott a fővárosi katolikus szociális intézmények életébe, így különösen a Patronázsba és a Regnum Marianumba. Ebben a minőségében tovább dolgozott akkor is, amikor egymás után volt több fővárosi középiskolának a hittanára és itt kapcsolódott bele a cserkészlet kialakításába, amelynek alapján a Magyar Cserkészszövetségnek éveken keresztül egyik vezetője lett. Sokirányú működése, különösen a katolikus cserkészmozgalom kifejlesztése és irányítása során szerzett neki kitüntetőket, így már 1926-ban a pápa titkos kamarásává nevezte ki. Bekapcsolódott a fővárosi lelki életébe olyan módon, hogy nemcsak egy plébánia területén végzett pasztorációs munkát, hanem ilyenfajta tevékenységével az egész fővárosban ismertté tette nevét. Ennek alapján főpásztorra és a kegyúr bizalmából nyerte el 1936-ban a Szent Istvánról nevezett Bazilika plébánia vezetését.

Budapestnek ez a legszebb temploma az Eucharisztikus Szentév után liturgikus módon is elnyerte a bazilika rangot, az új orgona és a belső művészi továbbképzés révén emelte a templom áhítatát. Ezek alapján egyházi főhatóság a préposti címmel tüntette ki és nemsokára megbízást kapott arra, hogy a budapesti általános helytartó állandó helyettese legyen. — A Gödöllőn megrendezett világ Jamboree megszervezőjekor került belső barátságba néhai gróf Teleki Pállal, aki halála előtt való napon nála tett látogatást. A Középponti Katolikus Kör újjászervezésében is tevékeny működést fejtett ki és általános feltűnést keltett azzal a beszéddel, amelyet az elmúlt évben a Katolikus Körben gróf Teleki Pálról mondott. Kinevezése az egész főváros katolikus lakossága körében általános örömet váltott ki.

Sztaniszlauból kiindulva

Német és magyar csapatok eredményesen nyomulnak előre kelet felé

Hivatalos jelentés a szombat és vasárnap esti nagyobbarányu zavaró-jelleqű ellenséges berepülésről — A japán hadsereg erős kötelékei mindenütt feltartóztatás nélkül nyomulnak előre Indiában

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Április hó 8-án az esti órákban széles kiterjedésben ellenséges gépek lépték át az ország déli, délnyugati határát, majd az ország dunántúli részét és a Duna-Tisza között átrepülve, északi irányban hagyták el a magyar légteret. A késő éjjeli órákban az ellenséges gépek a berepüléssel csaknem azonos útvonalon ismét átrepültek az ország légterét. Egyes helyeken a légvédelmi tüzérség működésbe lépett. A berepülés nagyobbarányú zavarórepülés jellegű volt.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Ellenséges gépek április 9-én az esti órákban a Tisza vonalától nyugatra, Dunántúl szélességében észak, északkeleti irányban átrepültek az ország légterét. Az ellenséges gépek visszatérőben általában a Tisza-vonal mentén hagyták el az ország területét. Egyes helyeken a légvédelmi tüzérség működésbe lépett. Bombázásról nem érkezett jelentés. A berepülés zavarójellegű repülés volt.

Erős ellenséges csapatok bekerítő kísérletét hiúsították meg a keleti arcvonal déli szakaszán

Berlin. (MTI.) A vasárnap esti hadijelentés szerint a német hadsereg és a fegyveres SS alakulatok kötelékében Huba páncélos tábornok főparancsnoksága alatt kéthetes harcban sikerült a keleti arcvonal déli szakaszán Kamenyec-Podoljszki térségében meghiúsítani az erős számbeli fölényben levő ellenséges csapatok bekerítő kísérletét. Súlyos harcokban gázolták le az ellenséges csapatokat és ezután egyesültek a nyugatról támadó felmentő kötelékekkel. Két héttig küzdöttek — nappal és éjszaka, szünet nélkül a legnehezebb terepen és így sikerült a keletről és nyugatról támadó német kötelékek-

nek a felmentő vállalkozást teljes sikerrel befejezni. Ez a kiváló teljesítmény ismét a német katonák harci fölényének bizonyítéka. A keletről nyugati irányban az elkecsereedett dühvel védekező bolsevisták ellen előrenyomuló német harci csoportok nemcsak a körülzárást akadályozták meg, hanem ezenfelül egy kisebb hadműveleti vállalkozás keretében sikerrel hiúsították meg egy Lemberg felé irányuló ellenséges előretörést. A német és magyar csapatok Sztaniszlauból kiindulva eredményesen nyomulnak előre kelet felé és több helységet elfoglaltak.

Tarnopol rommálótt keleti részét átengedték a bolsevistáknak

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti a keleti arcvonal déli harcáról: A Fekete-tenger partjaitól északra a német csapatok tervszerűen tovább folytatják elszakadó hadmozdulataikat, amelyeket a bolsevisták északról és északnyugatról hiába igyekeztek megsérteni Odesza kiürítése után is. Tarnopol védősége továbbra is heves elhárító harcokban áll a számbeli

fölényben lévő bolsevisták tömegátadásával, a naphosszat tartó igen súlyos küzdelem után a város keleti részét, amelyet a bolsevisták ágyútüze valóságos romhalmazzá változtattott, át kellett engedni a bolsevistáknak. Ezzel szemben a támadók által elszenvedett súlyos veszteségek mellett meghiúsultak a bolsevisták összes erőfeszítései, hogy további záró-

állásokat foglaljanak el.

Bukarest. (MTI.) Az Orient-rádió jelenti: A román hadijelentés így szól: Krimban, Szivastól délre és a pere-

A véderőfőparancsnokság jelentése

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: A sivai hídfőnél és a perekopi földszoroson növekedett az ellenséges támadások hevessége. Az egyes szakaszokon betört ellenséggel súlyos harcok vannak folyamatban. Odesza térségében csapataink kemény elhárító harcot folytatnak. A várost a hadifontosságú berendezések hetek óta tartó tervszerű szétrombolása és minden hajó, jármű és más hadianyag mozdulata során kiürítettük. Orhei mindkét oldalán összeomlottak a szovjet támadásai. Egy betörési helyet ellentámadással megtisztítottunk. Bukovina keleti részében német és román csapatok vasárnap is széles arcvonalon eredményes ellenállást tanúsítottak az ellenséggel szemben. Tarnopol védői súlyos védelmi harcot folytatnak a városba benyomult ellenséggel.

Nehéz német harci repülőgépek kötelékek a hétfőre virradó éjszaka ismét látható eredménnyel támadták Korosztény pályaudvarát. A Dnyeper és Csauusi között több, a

kopi földszoroson az ellenség újabb erős támadásait a német és román csapatok továbbra is súlyos elhárító harcokban vannak. Középbessarabiában a szovjetnek Orhei előtt indított újabb támadásait visszaverték. Jasitól északra a helyzet változatlan. Jijától nyugatra biztosító csapataink tervszerűen új állásokba vonultak vissza.

Bukarest. (MTI.) Az Orient-rádió jelenti: A vasárnap esti román hadijelentés szerint Orheinél és Jasitól északra a helyzet változatlan. Botosani szakaszán Suceavánál nagy ellenséges erők előrenyomulnak. Csernovietól északra német csapatok heves ellenséges ellenállás mellett is folytatják támadásaikat.

legutóbbi napokban elveszett állásokat visszafoglaltunk és foglyokat ejtettünk, valamint fegyvereket zsákmányoltunk. Pszkovtól délre elszenvedett súlyos veszteségek következtében az ellenség beszüntette támadásait. A Narva-arcvonalon a körülzárt bolsevisták maradványait elkecseregett közelharcban megsemmisítettük.

Olaszországban különösebb esemény nélkül mult el a nap. Északamerikai repülőkötelékek vasárnap berepültek Északnémetország fölé és néhány helyen, különösen Posen város területére romboló- és gyújtóbombákat dobtak. Légvédelmi erőink ellentámadása során, valamint a hétfőre virradó éjszaka angol repülőgépeknek a keletitengeri térségbe és a nyugati megszállt területek fölé történt berepülésével kapcsolatban megsemmisítették 71 repülőgépet, köztük 62 négymotoros bombázót.

Ellenséges repülőgépek zavaró támadást hajtottak végre Nyugat- és Délnyugat-Németország ellen. A haditengerészet biztosító egységei az északnorvégiai vizeken elsüllyesztettek egy szovjet gyoraszádot.

A légiháború hírei

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda értesülése szerint április 9-én rendkívül erős nagy hatósugarú vadászrepülővel Északnémetország fölé berepült amerikai bombázókötelékek súlyos légi harcokban az eddigi ellenőrzött, de még nem végleges jelentések szerint legkevesebb 41 repülőgépet vesztek.

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelenti: Több négymotoros amerikai bombázó repülőgép husvétvasárnap megsértette a svéd semlegességet.

Mint a svéd hadsereg vezérkara a Svéd Távirati Iroda utján jelenti, összesen 11 négymotoros amerikai bombázó repülőgép szállt le husvét vasárnapján svéd területre. A repülőgépek, valamint személyzetük legnagyobb részét sértetlenek és a svéd katonai hatóságok őrizetbe vették őket. Az amerikai bombázók berepülésekor a svéd vadászvédelem és a svéd légvédelmi tüzérség működésbe lépett.

Párizs. (MTI.) A Német TI jelenti: Mint a francia hírszolgálat jelenti, a hétfőre virradó éjszaka angol repülőgépek támadták a francia főváros délkeleti körzeteit. Eddig több mint 100 halottat és sok sebesültet ástak ki a romok alól.

Szofia. (MTI.) A Német TI jelenti: A vasárnap este megjelenő Duna című lap vezércikkben foglalkozik az angoloknak és amerikaiaknak Szofia ellen intézett legutóbbi súlyos légitámadásával. Ez a támadás örökre megmarad a bolgár nép emlékezetében. Az angolszászok lakott részeket pusztítottak el és a békés lakosságot támadták.

Manipur felé nyomulnak előre a japánok

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: A burma-indiai határról jelentik: Kohimár, fontos előindiai határváros este után Manipur városát fenyegeti közvetlen veszedelem. Manipur az

Ha biztosítani akarja

molykár

tűzkár

betörés

ellen

szőrméjét

bundáját

szőnyegét

forduljon sürgősen bizalommal

HALÁSZ IMRE szücsmesterhez

Színház mellett

Kazinczy Ferenc-u. 4.

Telefon: 18-90

Assamból Bengáliába vezető vasutvonal legfontosabb esemélyné, a város eleste feltétlenül Bengália ellátásának megszakadását jelentené. A japán hadsereg erős kötelékei mindenütt feltartóztatás nélkül nyomulnak előre. Imphal környékén a 4. hadsereg körüli zárógyűrűt megerősítették és az itt levő csapatokat mind szűkebb területekre szorították.

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: A japán és keletindiai csapatok Parel indiai város elleni előnyomulása további eredményt ért el. A mintegy 2000 főt számláló angol-indiai csapatok heves elhárító harcban állnak. További angol erőket megszállva tartják. — Parel védőit visszavonulásra kényszerítették kelet felé. Több harcsoportot körülfogtak és további megsemmisítésre várják.

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: Mint a Domei-iroda jelenti. Burmában az indiai függetlenségi liga képviselői háromnapos értekezletet nyitottak meg. Az értekezleten felolvasták Bose nyilatkozatát, amely a Kelet-Ázsiában lévő hindu polgári lakosságot felhívja, hogy utolsó rupiáját és vetőmagját is ajánlja fel saját hadseregének.

Nagyképi ígéretek a jövő élelmezéspolitikájáról

A déliolasz helyzet fölött nagyvonalúan elsiklanak

Stockholmi jelentések számolnak be arról, hogy a brit felsőház szükségesnek tartotta hazug, előre kitervelt vitát rendezni a világ jövő élelmezéséről. Csöpögős, nyíltos, ragacsos-édeskés szentimentalizmussal újra át meg átítatott beszédekben emlékezett meg a szemforgató aggok gyülekezetének néhány tagja a Németbirodalom által megszállott területek sanyarú helyzetéről. Milyen jellemző, hogy a déliolaszországi „közéletmezés” problémái fölött a megrendelt szónokok egytől-egyig igazán nagyvonalúan elsiklottak. A pikantéria kedvéért írtatjuk idej azt a jelentést, amely arról számol be, hogy a bengáliai tartományban éhínség és járványok következtében 2800.000 szerencsétlen indus pusztult el.

Pénzes István bombatámadás áldozata lett Pesten

A Budapest elleni angol-szász terror-támadás Szent László városától is áthozta követelt. Kötelességének teljesítésében közben ragadta el a halál Pénzes István adóhivatali számvevő, tartalékos századosát, a katonai érdemkereszt, a *Paganum Laudis* a kardokkal, kisértet és *honoris* vitásági érem, szobrászati érem, *szomszédok* kereszt stb. kitüntetés tulajdonosát. Tragikus halála méltó befejezése volt fáradhatatlan, munkás életének, soha nem oszlogató hittel végzett értékes munkájának. A szeretet, amely személyét körülvette, a puszta szomorú romjai felül emelkedve, megrendítő részvétellel kísérte végig utolsó útját. Pestszentimrényi megyei város *szék* a hú tisztviselő és a levante ifjú *csig* anyóságon vezetője részére kijelölt *díszszék* helyére.

Pénzes István személyében Nagyvárad egyik *örök* emléktét gyászolja. Halálára *örök* emléket is mely részvétet keltett.

A háborús évek alatt Tízszeresére emelkedett a városi könyvtár olvasóinak száma

Diákok a legszorgalmasabb olvasók

Amikor a városi könyvtár igazgatói szobájába bekopogunk, hogy a szinte hónapról-hónapra fejlődő kulturintézmény újabb eredményeiről értesülést szerezzünk, Soós András, a könyvtár vezetőjét éppen az új — egyelőre még csak írott — katalógusok rendezetése közben találjuk.

— A karácsonyi piac valaményi újdonságát megszereztük. És most megvesszük a tavaszi újdonságokat is, — mondja. — Ezeknek az új műveknek címjegyzékét tartalmazzák a most legújabb útmutatók.

Önként adódik a kérdés:

— És érdemes ez a jelentős befektetés? A háború ötödik esztendejében, a minden idegerőt igénybevevő életforma és légitámaszok idején olvasnak az emberek?

Válasz helyett elbűnk tárja a pontos statisztikai adatokat. Ime:

A kimutatásból megállapítjuk, hogy az elmúlt esztendőben 34.320-an, míg

előtt három esztendővel mindössze 4642-en látogatták a könyvtárat. Az olvasók száma tehát 1940 januárjától 1943 decemberéig csaknem a tízszerezére emelkedett. Ami a hónapok szerinti megoszlást illeti, elég egy példa. Az elmúlt hónapban 4517 látogatója volt a könyvtárnak, míg 1943 márciusában mindössze 3978-an látogatták az olvasótermeket. E két szám még világosabban mutatja, mennyire emelkedik mindenképpen az olvasási láz.

Az érdekes statisztika elárul azonban ennél többet is. Megtudjuk belőle ugyanis azt is, hogy kik, milyen foglalkozásúak olvasnak a legtöbben, illetőleg legkevésbé. A legtöbb olvasó — és ez nagyon kedvező jel — diák. Utánuk a tisztviselők, majd a „háztartásbeliek” és a szabadfoglalkozásúak következnek. Akad azonban szépszámmal iparos, kereskedő olvasó is. Az olvasók tábora egyébként két részre oszlik: a „bentolvasók” és a „kölcsönzők” tábora. A

kölcsönzők tábora foglalkozás szerint a következőképpen oszlik meg:

Tisztviselő: 944, háztartásbeli: 853, szabadfoglalkozású (orvos, ügyvéd stb.): 282, iparos: 271, kereskedő: 253, tanár, tanító: 128. Bentolvasó szabadfoglalkozású: 230, diák: 140, iparos: 51, tisztviselő 41, tanár, tanító: 23.

— Érdekes, — jegyzi meg a kimutatás lapozgatása közben informátorunk, — hogy a „kölcsönzők” tízszerezni építrodalmi könyve vesznek ki, mint ahány tudományos könyvet kérnek, míg az ittolvasók esetében éppen fordított az arány.

Mindent egybevetve mint a kimutatásból kitűnik, nagyobb az olvasókedv, mint valaha!

— Meg is vesszünk minden könyvet, amint megjelenik, — mondja Soós András búcsúzóul. — Természetesen — fűzi hozzá — csak olyannak, amelyek tartalma a könyvtár szellemével megegyezik. (H. I.)

CORDELL HULL SZERINT

Az olaszországi események nem fejlődtek az Egyesült Államok reményeinek megfelelően

Felszólította a semlegeseket, hogy hagyják abba a tengelyhatalmak támogatását

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: Cordell Hull, az Egyesült Államok külügyminisztere — mint az angol hírszolgálat Washingtonból jelenti — vasárnap este rádióbeszédet mondott. Bevezetésként a semleges államokhoz fordult és nyomatékosan felszólította őket, hogy hagyjanak fel a tengelyhatalmak támogatásával. Az algiri francia szakadár-bizottságról Hull a következőket mondotta:

A bizottság Franciaországnak nem kormánya és mi kormányként nem ismerhetjük el.

Hull Olaszországról szólva megállapította, hogy az Egyesült Államok érdeke az olaszországi kérdésben arra irányul, hogy támogassák egy szabad és demokrata kormányt minél előbbi megalakulását. Hangsúlyozta, hogy a faszizmussal való kiegyezésről szó sem lehet. Az olaszországi események azonban — mint Hull kijelentette — nem fejlődtek az Egyesült Államok reményeinek megfelelően.

Cordell Hull ezután a jövő béke megteremtéséről folytatott tárgyalásokkal foglalkozott és megállapította, hogy csak akkor lehet tartós a béke, ha az Egyesült Államok, a brit Commonwealth, a Szovjetunió és Csung-King-Kina valódi „érdekeit” összeegyeztetik.

Hull hangsúlyozta, hogy az Atlanti Szerződés az alapvető célpontokat szögezi le. Az Atlanti Szerződés nem törvénykönyv és nem tartalmaz kész megoldásokat.

Ezután kijelentette, az Egyesült Államok fenntartják azt az ajánlatukat, hogy a Szovjetunió és a lengyel me-

nekült kormány között közvetítene. Az Egyesült Államok ezután a béke megővését célzó nemzetközi szervezetről beszélt. Egy nemzetközi bíróság megalakítását tanácsolta a nemzeti viszályok rendezésére, azonkívül még több hasonló nemzetközi intézmény bevezetése mellett foglalt állást, amelyeknek a béke fenntartása a feladatuk.

Hull végezetül a szövetségeseknek Németországgal és Japánnal szemben tanúsított politikával foglalkozott és a következőket mondotta:

Német vélemény Cordell Hull beszédéről

Berlin. (MTI.) A Német TI diplomáciai munkatársa jelenti: Aki Cordell Hull, az Egyesült Államok külügyminiszterének rádióbeszédéből a jelen és jövő kérdéseinek tisztázását várta, feltétlenül csalódnia kellett. Hull nem ad semmi pozitív, sőt még csak félig kielégítő felületet sem a politikai és katonai fejlődés során égetővé vált sok problémára. Mindenekelőtt a semlegesek és a kisállamok lehetnek nemcsak csalódottak, hanem kínosan meglepődöttek is. Az előzőknek bejelentette, hogy a semlegesség fogalma a gyakorlatban megszűnt. Az utóbbiaknak tudtára adta, hogy a világ jövő elrendezésénél a négy „nagy” fogja a döntő szerepet játszani, míg a többieknek az ő sip-szavukra kell táncolniuk. A híres és sokat vitatott Atlanti Szerződést Hull

A faszizmussal és a náciizmussal nem lehet kiegyezni. Ezeknek el kell tűnniük, még pedig maradéktalanul. Ezek nem számíthatnak sem a tárgyaláson alapuló békére, sem a meggyezésre, sem az újajéledésre.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: Stettinius, ószakamerikai államtitkár és Winant, Északamerika londoni nagykövete — mint a brit hírszolgálat jelenti — vasárnap hosszantartó megbeszéléseket folytattak Churchill miniszterelnökkel.

A SZOVJETUNIO ÉS BADOGGIO OLASZORSZÁGA

Irta: dr. Virág Jeromos

A cári oroszország régi törekvése volt, hogy kiterjessze hatalmát a Földközi-tengerre. Az angolok igyekeztek is mindenkor gondosan védekezni az orosz terjeszkedési vágyak ellen. De a Szovjetuniónak sem tagadta meg a cári Oroszország imperialista törekvéseit a az első világháború befejezése óta állandóan felvette megfelelő alkalmakkor a szorosok ügyét. A Neues Wiener Tagblatt írja, hogy 1940-ben is szóba kerültek a szorosok, amikor Hitler és Molotov tárgyaltak egymással.

Az elmúlt időkben már egyszer egészen közel volt a Szovjetuniónak ahhoz, hogy kiterjessze érdekelttségét a Földközi tengerre. Ha sikerrel végződött volna a spanyol polgárháború, akkor a Szovjetuniónak erősen megnövekedik tekintélye a Földközi tenger életterében. De akkor Franco Olaszország és Németország segítségével meghintotta a szovjet terjeszkedését.

A mostani háborúban azonban már több siker koronázta a szovjet vágyakat, mert az angolszászoknak egyre több kedvezményt kellett engedniük szövetségeseiknek. Különösen megerősödött a Szovjet hatalma a szövetségesek afrikai győzelme után, majd legújabbán Badoglio árulása következtében. Már irtunk arról, hogyan hálózta be a bolsevista propaganda az afrikai francia területet, sőt újabban ez még jobban megerősödött, mert legutóbb már olyan hírek is érkeztek, hogy a kommunizmus is helyet kapott De Gaulle kormányában. Az afrikai hódítás arra is jó volt, hogy Afrika a bolsevista propagandának főfőzke lett a megújított olasz területek felé. A Szovjet megerősödését nagy mértékben előmozdította, hogy helyet kapott a „Földközi tengeri bizottságban”. Wisniewsky, szovjet kiküldött igyekezett is kihasználni az alkalmat, kitanzultmányozta az olaszországi helyzetet és egymásután lépett fel követelésekkel. Ezek a szovjet követelések már leplezetlenül mutatják, hogy a Földközi tenger sorába ezután a Szovjet is bele akar szólni, nem engedi, hogy egyedül az angolszászok maguknak sajátítsák ki a hatalmat a Földközi tenger felett. Magának követelte a Szovjet az olasz flotta tekintélyes részét, természetesen ezzel együtt kikötőkre is igényt tart. Hátsónak egy részét már átengedték az angolszászok a szovjet hajók részére. De még ez sem volt elég, újabb kívánásokat nyújtott a Szovjet. Azon a címen, hogy Titót kell segítenie, repülő támaszpontokat kért Olaszországban. Kérését először az angolszász katonai hatóságoktól terjesztette elő, de amikor látta, hogy azok halogatták kérésének elintézését, egyszerűen Badogliohoz fordult, aki teljesítette is a szovjet kérést.

A Badoglio-kormányval kapcsolatban a szovjet politika ismét zavarba hozta az angolszász hatalmakat. London és Washington az utóbbi időben elhidegült az

olasz királytól és Badogliótól, sőt mindkettőt félre akarták tölteni. Közben azonban váratlan dolog történt. Sforza és Croce vezetése alatt egyesült demokráta pártok szintén követelték Viktor Emanuel és Badoglio távozását a kérésükkel a Szovjethez fordultak. Azonban épp az ellenkezője történt. A szovjet az angolszászoknak nagy meglepetésére elismerte a Badoglio kormányát és felvette vele a diplomáciai kapcsolatot. Ezzel is megmutatta, hogy tevékenyen bele akar avatkozni Olaszország és vele

Időszerű földrajz:

BESZARÁBIA

Valóságos hadak útja volt ez a Dunántúllal egyforma nagyságú országrész. Már a rómaiak is megszállták, de csak rövid ideig tartott itt az uralmuk. Azután jöttek a hunok, gepidák, avarok, majd a magyarság is megült, de csak pár évig. Beszarábia n. i. nyugati része volt Etelköznek, amaz ősi hazáknak, ahol amíg Árpád fia, Levente, a görög császár szövetségében Simeon bolgár cár hadait támogatta, a bessenyők az otthon maradt öregeket, asszonyokat és gyermekeket lemészárolták és az életbenmaradtakat menekülésre kényszerítették. Itt határozta el Árpád az új honfoglalást, amely a mai hazába vezette eleinket. Mi is csak pár évig élünk Etelközben, amely tulajdonképpen folyóköz jelent, mert több nagy folyó szeli át az egész vidéket. Utánunk a kunok, bessenyők, majd mongolok jöttek. Majd Nagy Lajos idejében megint magyar hadak jelentek meg, de újra csak rövid időre. Annál hosszabb ideig — 300 évig — tart a törökök letelepedése. Őket 40 évre az orosz. 30 évre a román váltja fel, hogy ez a helye csere rövidebb időre még egyszer megismétlődjön. Ez hadak útja a legutóbbi időkben is.

Besarábia termékeny föld. Északi része ugyan kb. 400 méterrel van a tenger felezíne fölött, de ez is legfeljebb dombvidék számba jöhet. Igaz, hogy a látszat az, mintha hegyvidéknek járnánk. A Fekete-tengerbe ömlő folyóvizek mély völgyeket, tehát magas partokat csinálnak a rendszeren az egyik part magasabb, mint a másik. Ha az alacsonyabb parttól nézünk a magasabb felé, akkor mindig az az érzésünk, hogy hegyvidékre jutottunk. Éppen ez a felszíni feldaraboltság teszi nehezzé a hadak útját ezen a vidéken. Az ország déli része azután éppen olyan, mint az orosz síkság. Száraz, fátlan, kiellen, végtelen gyéptérség. Egy nagy-nagy Hortobágy, csak hogy itt több kisebb-nagyobb folyóvíz van. Barna és fekete földje messé termékenységgel. Terem ott búza, tengeri árpa, ékek a gyümölcsfa,

együtt a Földközi tenger ügyébe még akkor is, ha az angolszász hatalmaknak nincs inyere. Sőt újabban még külön utasítást is adott a Szovjet az Olaszországban működő kommunista pártnak, hogy a párt szüntesse be a harcot a Szavoyai ház ellen. A moszkvai parancsot Ercoli hozta az olasz kommunizmus tudomására. A Regime Fascista megjegyzi a moszkvai utasításra, hogy Viktor Emmanuelben úgy látszik a Szovjet alkalmassá eszközt talált hatalmi törekvéseinek megvalósítására s a bolsevizmus

szépen díszlik a szőlő és a cök főzélék-féle. Amíg Oroszországhoz tartozott, szőlőjének, gyümölcsének jó keletje volt az orosz piacokon, mert a tartós hideg miatt csak kevés helyen, csak a Krim félszigetén terem meg a szőlő. Besarábia mégis közelebb volt sok orosz városhoz, mint az a félsziget. Amikor Romániáé lett, ettől a piactól éltek a beszarábiaiak, hiszen Romániában van bőven mindabból, ami az ő földjükön terem.

Az éghajlata nem kellemes. Teléli hosszabbak, nyarai melegebbek, mint a mieink. Északon annyi az eső és a hó, mint nálunk az Alföldön, délen azonban már csak kétharmada ennek. A hidegek és melegek, még a szárazság annál nagyobb, minél jobban távolodunk el az Atlanti-óceántól és a többi nyugatra fekvő tengerektől.

Besarábia a Fekete-tenger, a Dnyeszter, Prut és Dunának Kilia nevű torkolati ága között fekszik. Ukrajnától a Dnyeszter választja el. Ez az 1300 km.

literjesztésére Olaszországban. Ercoli küldte Sztalin Délolaszországba a kommunista mozgalmak vezetésére, aki a Komintern legtekintélyesebb emberei közé tartozott és Sztalin legelőbbre bescsülte az emigráns kommunizmus között. Ercoli ugyanis tizennyolc évi távollét után tért most vissza Olaszországba. Rendes nevén nem is Ercolinak hívják, ez csak álnéve. Valódi neve Fogliatti és valamikor Turinban az egyetem jogi fakultásának tanára. Most seá van bizva, hogy a bolsevista kovácsal áthassa Délolaszországot, s ezzel nemcsak a kommunizmusnak szervezzen hatalmi területet, hanem egyúttal egy újabb lépéssel segítse a Szovjetet a földközi tengeri hatalmának kiterjesztésében.

hosszú folyó nagy kanyarulatokban szök, meredek falak között folyik. Tiraspolnál kiszélesedik. Néhol gyors a víz, máshol köveken bukdaosol át, majd elcsendesedik és mély medret ást. Tavasszal annyira megárad, hogy fönök látszik. Környékét hetekig elborítja vízzel. A beleömlő még a vele csaknem párhuzamosan futó folyók úgy átezik az egész országot, hogy annak, aki kelet-nyugat irányban megy keresztül rajta, minduntalan útját állják.

Népességé tarka. A 3 millió lakosnak ugyan 48—60 százaléka román, de ez nagyon elkeveredik a többi nemzetiségek között. Északon pl. határozottan az ukránok vannak főbben. Délen román, orosz, ukrán, török, tatár, német, bolgár falvak vannak öszekeveredve. A fővárosban, Kiszinevben meg más városban a zsidók vannak többségben. Az ipar meg a kereskedelem az ő, meg az oroszok és örmények kezében van. A románok ebben nem vesznek részt.

Népiskolai vizsgákra előkészítő tanfolyamot rendez a városi népművelési bizottság

Nagyvárad, április 11. A városi népművelési bizottság az Ipartestülettel együttműködve népiskolai vizsgákra előkészítő tanfolyamot rendez az olyan iparostanulók részére, akik a népiskola ötödik és hatodik osztályát nem végezték el.

A közelmúltban hírt adtunk arról, hogy március havában több mint kétszáz ilyen tanuló tett magánvizsgát a népiskola felsőbb osztályairól. A most induló tanfolyamokra beiratkozhatnak azok az iparostanulók, akik az előző tanfolyamokon csak az ötödik osztályról lettek magánvizsgát. Ezek a népiskola hatodik osztályának tanfolyamaira iratkozhatnak be. Beiratkozhatnak még azok az iparos tanulók is, akik eddig elmulasztották az említett tanfolyamokra beiratkozni, valamint mindazok, akik a közelmúltban szerződtek iparostanulóknak, ázzal a kötelezettséggel, hogy a népiskola felsőbb osztályáról vizsgát tesznek, illetőleg bizonyítványt szereznek.

Ezek az újabb tanfolyamok még április hónapban indulnak. A tanfolyamokra jelentkezni lehet a városi népművelési hivatalban (Szilágyi Dezső utca 12. első emelet) a hivatalos órák alatt, délelőtt 9-12 óráig és 2-5 óráig. Az előadásokat a sőt

tétítésre való tekintettel délután 5 óráig 7-ig, később délután 8-tól 8 óráig tartják. A tanfolyamok tanulmányi céljából szerezni vizsgákra június végén került sor. Béiratási díj 2 pengő és a tanítás egész idejére mindössze 15 pengő, úgy hogy a szegényebb sorsú iparos tanulók is minden anyagi nehézség nélkül elvégezhetik a tanfolyamokat. Tájékoztatásul egyebként közöljük, hogy az iskolai tanítások szüneteltetésére vonatkozó kormányrendeletek az iskolán kívüli népművelési bizottságra nem vonatkoznak.

Szolgáltatós gyógyszertárak:

- V. CSOPORT:
- KLEOPATRA gyógyszertár Kossuth Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.
 - CSILLAG gyógyszertár, Mussohafi-tér 3. (E. Csapó Z.) 25-51.
 - MATYÁS KIRÁLY gyógyszertár, Szt János-u. 50. (Ajtay G. Gyula) 21-31.
 - SENT ANTAL gyógyszertár, Gerh-czy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

A gyógyszertárak éjjeli szolgáltatására szombhat délelőttől a következő szombhat reggelig tart.

Ne siessen

tavaszi ruhaszükségletének beszerzésével, mert férfi- és női konfekció üzletemet folyó hó 15-én a Sas-palotában Szt László tér 4. megnyitom

HEINEIMANN HEINRICH

Nagy vásárlók!

Összeresztény cég!

Rendelet egyes távbeszélő szolgálatok felfüggesztéséről

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kereskedelem és közlekedésügyi miniszter rendeletet adott ki egyes távbeszélő szolgálatok felfüggesztéséről. A rendelet a belföldi távolsági távbeszélő forgalomban felfüggeszti az A) meghívási, B) külön meghívási szolgálatot, a C) a meghatározott időre szóló távbeszélgetést, D) a távolsági üzenetközvetítést és E) a távolsági tudakozódást.

A pósta nem teljesíti az előfizetőnek azt a kívánságát, hogy az állomásával kért távolsági összeköttetést az általa kijelölt, más állomásra kapcsolja. A távolsági beszélgetés kapcsolását a központ csak egyszer kísérel meg. Ha akár a hívó, akár a hívott az egy percig tartó csevegésre nem jelentkezik, a bejelentést hivatalból törlik. A hívó nem jelentkezése esetében a háromperces közönséges magánbeszélgetés egy percnyi díja, a hívott nem jelentkezése esetében pedig a három perces közönséges magánbeszélgetés egyötöd díja esedékes. Táviratot csak a feladó veszélyére lehet feladni. Díjvisszatérítésnek helye egyáltalában nincs.

A rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Tüzesetek Nagyváradon

(Nagyvárad.) A húsvéti ünnepek alatt három tüzeset történt a városban, azonban szerencsére valamennyit idejében elfojtatta a tűzoltóság.

Pénteken délelőtt Stokker Magda nagyváradai leány telefonon jelentette a tűzoltóságnak, hogy a Vence-part 47. szám alatti ház fűskamrája kigyulladt. A kivonult tűzoltóság percek alatt eloltotta a tüzet.

Szombaton délelőtt Vincze Sándor jelezte a tűzoltóságnak, hogy az Arany János-utca 1. szám alatti lévő ház kéménye kigyulladt. A tüzet azonnal elfojtották.

Vasárnap délután 6 órakor értesítette a tűzoltókat Horváth István rendőr, hogy a Rákóczi-út 4. szám alatti trafikban tűz támadt. A tüzet itt is rövidesen eloltották. A károk jelentéktelenek.

Mindhárom esetben a rendőrség bevezette a vizsgálatot.

A Nemzeti Munkaközpont lesz a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak érdekvédelmi szervezete Nagyváradon

(Nagyvárad.) A magántisztviselőknek és kereskedelmi alkalmazottaknak eddig nem volt érdekvédelmi szervezete Nagyváradon, ahol egyesült erővel meg tudták volna védeni jogos érdekeiket.

Az új rendszerváltozással kapcsolatban minden akadály elhárult és a napokban megbeszélést tartottak a NMK székházában, ahol megalakították a szervező bizottságot. A szervező bizottság ezután kéri a nagyváradai keresztény magántisztviselőket és kereskedelmi alkalmazottakat, hogy a továbbiak megbeszélése cél-

A nagyváradai ingatlan- és pénzpiac egy hónapja

Uj háztulajdonosok március 1-től április 1-ig az új váradai házakra vonatkozólag 66 adásvételi kérvényt nyújtott be a telekkönyvhöz, vidéki ingatlanokra vonatkozólag pedig 115-öt. A vidéken a legtöbb adásvétel jött létre. Biharon (16), Biharugrán (6), Biharpüspökiben (9), Szalárdon (8), Fugyivásárhelyen (6), Biharkeresztesen (6), a többi községekben kevesebb. A környező községekben létrejött nagyszámú adásvétel mutatja a vidéki kisgazdák vagyoni gyarapodását. A gazdálkodók ugyanis szívesen fektetik be összegyűlt megtakarított pénzüket a földbirtokba. Nagyváradon e hó alatt leginkább a beköl-

tözhető magánházak iránt mutatkozott érdeklődés, továbbá szőlők iránt, azonban a szőlőkben, földbirtokokban elenyésző volt a kínálat.

A pénzpiac március 1-től április 1-ig a nagyváradai pénzintézetek összesen 135 jelzálogkölcsönt folyósítottak nagyváradai és környéki ingatlanokra. A folyósított legmagasabb kölcsön ezen időpontban 50.000 pengőt tett ki. A kihelyezett kölcsönök végösszege 583.000 pengő volt. E kölcsönöket pénzintézetünk iparosok, kereskedők és kisgazdák részére nyújtották befektetési célokra.

(Dr. Váradai Ödön.)

10 éves az elektromos távirógép

A technika egyik legifjabb vívmánya ünnepli a napokban tiszteztendő jubileumát. A távbeszélő és az irógép szellemes egyesítése az elektromos távirógép, amelynek működését a Siemens hirdető képes tájékoztatója így ismerteti. Az üzenetadó fél különleges telefonkészüléken, amely azonban a rendes távbeszélő hálózatba van bekapcsolva — feltárcsázza az üzenetfelvétel számot. Ha a hívott fél jelentkezik, kezdődik a tulajdonképpen „leadás”. — Különleges elektromos irógépen leírják az üzenetet. A szöveg — ellenőrzésképpen — rendszeresen gépirással megjelenik az irógéphez csavarodó papírlapon, de minden egyes billentyű lenyomása elektromos kapcsolást teremt a felvétel állomással (betűnként különböző erősségű áramlökést ad) az elektromos áram működésbe hozza a felvételnél elhelyezett önműködő irógépet, amely a leadóállomás elektromos

diktálására magától írni kezd. Ha a felvétel állomása kérdezi vagy üzeni akár a leadóállomásra, egyszerűen megfordítják az eljárás sorrendjét: most a felvétel állomása kezdeményezi az adást és ezzel átalakul leadó állomássá. Tervezések nem fordulhatnak elő, hiszen a beiktált szöveg azonnal írásban van leírva és az esetleges eltérések rögtön tisztázhatók. Külön érdekessége még az elektromos távirógépnek, hogy ugyanazon a kábelen, amelyen az üzenetközvetítés folyik, egyidejűleg rendes telefonbeszélgetést is lehet folytatni — anélkül, hogy a kettő egymást zavarná.

A háború után igen nagy szerep vár a gazdasági életben az elektromos távirógépek beállítására és valószínűleg egy év-tized múlva éppen úgy az irodaberendezéshez tartoznak majd, mint manapság az irógépek.

Kereseti adót kell fizetni a legalacsonyabb bérű háztartási alkalmazottak után is

Nagyvárad thj. város fogyasztási adóhivatala 2189—1944. adóhiv. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

A m. kir. belügyminiszter 357.757/1943. XI. számú rendeletével 1944. január hó 1-től kezdődőleg jóváhagyta a természetben adott szolgáltatások pénzbeli egyenértékét és ezerről a teljes ellátás városunkban egy óra 72 pengőben lett megállapítva. Ennek folytán meg a legalacsonyabb bérű háztartási alkalmazottak illetménye is kereseti adó alá esik. Felhívjuk tehát a munkaadókat, hogy a K. H. Ö. 36. szakasza alapján 1944. évi január hó 1-től visszamenőleg a háztartási alkalmazottak illetménye után a két példányban szerkesztett illetményjegyzék bemutatásával egyidejűleg az alkalmazott jövedelméből levonandó, illetve levont kereseti adót folyó hó 25-ig a városi adóhivatalnál (Bémer-tér 4. első emelet) különbeni pénzbírság terhe alatt fizessék be.

Felhívjuk a munkaadók figyelmét a szabályszerű nyilvántartás vezetésére is. Azok a munkaadók, akik úgynevezett bejáró alkalmazottakat tartanak s azokat nem részesítik teljes ellátásban, az egyes ellátások értékének megállapítását a fogyasztási adóhivatalnál kifüggesztett kimutatásból megtudhatják. Fenti egyenérték megállapítása, nemcsak a háztartási alkalmazottakra, hanem mindenkire vonatkozik, akik bármilyen természetű természetbeni szolgáltatást kapnak.

A K. H. Ö. 36. szakaszának (5) bekezdése értelmében azon munkaadók, akik kevés alkalmazottat (legfeljebb 5 személyt) tartanak, kérhetik az alkalmazottak kereseti adójának évi, esetleg legrövidebb időszakokra érvényes átlalémban való megállapítását. Fentiekkel kapcsolatban mindennemű

felvilágosítás a fogyasztási adóhivatalnál az alkalmazottak kereseti adóját kezelő tisztviselőnél nyerhető. Nagyvárad, 1944. április 8.

Fráter József s. k. fogy. adóhiv. főnök.

A város egyheti népmozgalma

Születések: Sinka József lelkész leánya Éva, Duba Lőrinc napszámos leánya Iholy, Kinczek Ferenc napszámos fia Ferenc, Lovas Ferenc cipészsegéd leánya Mária, Kolláth Balázs MÁV fűtő fia Attila, Bittenbinder János asztalosmester leánya Margit, Hargitai József m. kir. postafőtiszt fia János, Oláh Sándor kazánfűtő segéd leánya Juliánna, Szabó Péter cipészsegéd leánya Edit, Diénes Ödön m. kir. százados fia Ödön, Nehéz Lajos gyárimunkás leánya Aranka, Puskov Tivadar kertész fia András, Weisz Miksa képerreztető és iverges segéd leánya Juliánna, Raáb László cipésmester leánya Mária, Lunkán Imre napszámos fia Imre, András László napszámos fia Sándor, Hibácskó Pál MÁV raktári munkás fia Pál, Szolnoki Ferenc nyomdai raktárnok leánya Anna, Sutyák Mihály építész leánya Klára, Ferenczi Béla nyomdászsegéd fia Béla, Dézi Gyula kovácssegéd fia Gyula.

Házasságok: Nagy Géza m. kir. postaltiszt és Csendes Anna, Klein József bórindós segéd és Danes Erzsébet, Geszti István fűszer és csemegekereskedő segéd és Bándi Ilona, Bangha Imre fűszerkereskedő segéd és Mangra Róza, Baksa János h. örmester és Erdősi Erzsébet, Nánásy Károly férfiniszabó segéd és Pintye Juliánna, Mazán Mihály kocsiagyártó segéd és Kalmár Eszter, Horváth Ernő filmoperatőr és Kató Anna, Müller Henrik magántisztviselő és Horváth Margit, Ács János kelme-festő segéd és Szappanos Mária, Schwartz Ferenc magántisztviselő és Bauer Pánni, Kenderessy Gábor kovács és géplakatos segéd és Bogye Flóra, Varga Gyula cipészsegéd és Egyedi Viktória, Zakariás Kornél m. kir. postaltiszt és Puskás Eszter, Fetzter Antal felekezeti tanító és Szilágyi Magdolna.

Halálozások: Szeghalmi Imre 3 napos, Varga János 25 napos, özvegy Weisz Józsefné Binder Juliánna 72 éves, Papp Kálmán 18 hónapos, Radics János 57 éves, Ávrám Jánosné Fildán Katinka 37 éves, özvegy Czitrom Jakabné Berger Hani 73 éves, Tilger Sándor 12 napos, Erdői Piroška 5 napos, Kukucs Ida 56 éves, Oláh Sándor 31 éves, Varga Mária 68 éves, Jávolszky Valéria 5 hetes, Nagy László 83 éves, özv. Nagy Jenőné Bálint Juliánna 51 éves, Szabó Sándorné Kiss Sarolta 34 éves, Stern Salamon 1 napos, Dénes Judit 2 hónapos, Kohn Hermann 74 éves, özv. Biedermann Zsigmondné Háber Hermina 63 éves, özv. Nagy Józsefné Fazekas Zsuzsanna 74 éves, Gitye János 56 éves, Kovács Ernő 29 éves, Koszta Péter 56 éves, Csucsák József 36 éves, Gergely Ferenc 70 éves, Fekete Zsófia 55 éves, Schmidt Mihály 52 éves, Csarnai Gáborné Nagy Juliánna 64 éves, özv. Waldner Hermanné Ehrenfeld Fanni 76 éves, Nagy Józsefné Erdélyi Katalin 64 éves, Balási István 17 éves, Kohn Ernő 51 éves, Vasilkievics Viktor 9 éves.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

DR KELEDY TIBORT NEVEZTEK KI BUDAPEST FŐPOLGÁRMESTERÉVE. A Budapesti Közlöny április 9-i száma közli, hogy Magyarország Kormányzója, a belügyminiszter előterjesztésére dr. Keledy Tibort, Kolozsvár szabad királyi város polgármesterét, Budapest székesfőváros főpolgármesterévé nevezte ki.

Reménytelennek látják a finn-szovjet béke lehetőségét. Lisszabon. (MTI.) Az Associated Press stockholmi távirata szerint a Dagens Nyheter Helsinkiből hazatért külföldi tudósítója kijelentette, a szovjet békefelajánlások olyanok, hogy a béke megkötését legjobban áhító finnek is reménytelennek látják a tárgyalások tovább folytatását.

GYERMEKED, CSALADOD, NEMZETED egészségéért és erősítéséért küzd a Zöld Kereszt. 1944. április 16-i gyűjtőnapján adományoddal támogasd munkáját!

ELTEMETTE A FÖLDCSUSZAMLÁS. Az alacskaiban szénbányában pénteken délután halálos kimenetelű szerencsétlenség történt. Ádám József 58 éves alacskaiban vajúrt, aki már régebben a bányai szolgálatában állott, munka közben egy véletlen eszezárlás következtében megindult földréteg maga alá temette. Ádám Józsefet súlyos állapotban szállították a miskolci kórházba, ahol azonban már a gondos orvosi ápolás ellenére sem lehetett megmenteni az életnek, mert hétfőn délelőtt sérüléseibe belehalt. Az ügyészség kiadta a temetési engedélyt.

Katonaszökevénynek nyilvánították Kravcsenko századosát. Stockholm. (MTI.) Az Interinf jelenté: Kravcsenko századosát a washingtoni szovjet nagykövetség tagját Szatalin igazi szándékairól tett felülnéskeltés leszerelési miatt, — amelyeket az északamerikai sajtó is közölt — a washingtoni bolsevista nagykövet katonaszökevénynek nyilvánította. Addig azonban, amíg Kravcsenko százados jelenlegi diplomata utlévele és vízumja érvényben marad, az Egyesült Államok hatóságainak védelme alatt áll.

FÉLHÓNAPIG SZÜNETELNEK A SZÉKELYFÖLD MŰVÉSZI ESEMÉNYEI. Tudalevő, hogy még ebben az évben nagyszabású művészeti események sorrendjét és menetét a rendezőbizottság a kultuszminisztérium támogatásával és jóváhagyásával végzi. A program végrehajtását április 15-ig most szünetelteti.

FEHÉR LAJOS
 virágkereskedő

43 éves korában április 10-én elhunyt. Temetése április 12-én délután 3 órakor lesz az olasz temető Halfer kápolnájából.

A GYASZOLÓ CSALAD

Orvosi hír. Dr. Varga István fogorvos rendelését újiból megkezdte Kossuth-utca 11. szám alatt.

A Szentlélek-Kórus az új sötétítésre rendelt miatt a jövőben szerdán és szombaton 6 órakor kezdi a próbákat.

KOSSUTH LAJOS ÜNNEPSÉG A NEMZETI MUNKAKÖZPONTBAN. Vasárnap fél négykor műsoros előadás keretében Kossuth emlékünnepelet tart a Nemzeti Munkaközpont kulturszakosztálya. **Bodáts Gyula,** a Munkakamara vezetője Kossuth Lajos életéről fog igen érdekes előadást tartani. Ezenkívül az önképzőkör több műsorszámmal szerepel. Az előadás programját részletesen ismertetni fogjuk.

Goethe-jubileum a budapesti Nemzetiben. A Presse und Informationsdienst közli, hogy a budapesti Nemzeti Színház felkérésére Jékely Zoltán kolozsvári író újra lefordítja Goethe Faustjának első részét. A magyar Nemzeti Színház a Goethe jubileum alkalmából már ebben az új fordításban mutatja majd be a Faustot.

Befejezést nyert Nagyváradon a Szociáldemokrata párt és a Kisgazda párt felosztása. Mint ismeretes, belügyminiszteri intézkedés azokat az egyesületeket, amelyeknek működése az állam biztonságát veszélyeztette, feloszlatta. Így sor került a nagyváradi Szociáldemokrata párt és a Független Kisgazdapárt megszüntetésére is, amelyeket a helyi hatóságok a rendelet megjelenése után nyomban foganatosítottak és a vagyontukat lefoglalták. A pártok felosztása Nagyváradon befejezést nyert. Értesüléseink szerint mindkét párt tagjai nagyszámban zsidók voltak, akik a pártok működéséhez anyagi támogatással hozzájárultak.

HOLNAP KELL MEGTARTANI AZ EHETI ZÁRÓRÁT. Értesitem az üzlettulajdonosokat, hogy a húsvéti ünnepek miatt keddre elhalasztott hetipiacra való tekintettel, a heti zárórendet napot szerdán kell megtartani. Nagyvárad, 1944. április 11. Nagyvárad város I. főközpontjának.

Csizmadia iparosokhoz felhívás. Felhívjuk tagjaink figyelmét, hogy kézművesi készlet bejelentésüket folyó hó 15-ig haladéktalanul és okvetlenül jelentsek be Gálló János szakosztályi elnöknek Luther Márton-utca 23. sz. alatt. Varga fonal utalványok ugyanakkor átvehetőek. Az elnökség.

A vas és fémipari szakosztály értesíti tagjait, hogy akik április hónapra faszénre igényeltek, utalványaikért folyó hó 11-13-ig jelentkezzenek. Azok az iparosok, akik kocsz utalványukat még nem kapták meg, folyó hó 11-13 feltétlenül vegyék át, mert ellenkező esetben azokat másnak fogjuk kiosztani. Elnökség.

A VIGILIA szépirodalmi folyóirat áprilisi számának gazdag tartalmából kiemeljük Possonyi László A ragadozó című novelláját, amely egy elhibázott házasság történetét festi meg; főbb cikkei még: Sinkó Ferenc „A népi irodalom és a magyar katolicizmus”; Benedek Marcell pedig Thornton Wildernek „A mi kis városunk” népszerű szerzőjének munkásságát ismerteti; Rónay György „Napló könyvekről” címmel Lucien Maulvaut, C. F. Landry és Jean Gauvin legújabb műveit méltatja. Ezenkívül számos értékes elbeszélés, novella, vers, színházi krónika és könyvbírálat található az értékes folyóirat legújabb számában. Szerkeszti Possonyi László. Megrendelhető Budapest, VIII. Sándor-tér 2. Kapható minden könyvesboltban és az Ibusz navillonokban.

A legvidámabb, legszebb és legkedvesebb magyar film

KATYI

Főszereplője: **Toinay Klári** a CASINO-ban

AZ ÚJ ÉLESDI FŐSZOLGABIRÓ HIVATALBALÉPÉSE. Nagyvárad, ápr. 11. Dr. Czövek István, az új élesdi főszolgabíró szerdán délelőtt veszi át hivatalát. Az átadást dr. Oswald János vármegyei főjegyző végzi.

FELHÍVÁS
 Tisztelettel felhívjuk a t. közönség figyelmét, hogy cégünkhöz festésre és tisztításra átadott ruhákat, a bekészítési idő lejártakor saját érdekében azonnal váltásuk ki, mert ezen időn túl tovább megőrizni mőködésükben nincs és azokért semmi néven nevezendő felelősséget nem vállalunk.

VÉGH
 textilgyéveszeti üzem.

Első rendőrbírói ítélet Nagyváradon a sárga csillag ki nem tűzése miatt

Nagyvárad, április 11. A nagyváradi rendőrség kihágási ügyosztálya szombaton hozott első ízben ítéletet a sárga csillag kötelező viselésére vonatkozó rendelet megszegése miatt.

Goldschlag Sámuel debreceni lakos, faüzemi tisztviselő péntek este Debrecenből Marosvásárhelyre akart utazni. A tisztviselő Nagyváradon kérésztől igyekezett az utját folytatni, anélkül, hogy a megkülönböztető jelvényt feltűzte volna a kabátjára. A pályaudvaron éppen igazoltatás volt ott tartózkodásakor. Mikor Goldschlag Sámuel igazoltatására került a sor, kiderült, hogy zsidó.

Arra a kérdésre, hogy miért nem tűzte fel a sárga csillagot, kijelentette, hogy a zsebében van és élő is húzta onnan. Goldschlagot előállították a rendőrségre és megindult ellene az eljárás. A tisztviselő, beismerő vallomása után, a rendőrbíró 10 napi elzárásra ítélte. Az elítélt nyomban meg is kezdte a büntetés kifizetését.

Megkezdődik a szegények részére összegyűjtött ruhanevelők kiosztása

Nagyvárad, ápr. 11. A szegény lakosság felruházására indított akció során összegyűjtött ruhanevelők szétosztására vonatkozólag a polgármester megejtette az intézkedéseket. Mint már közöltük, a gyűjtött ruhakészlet egyharmadrészét elraktározzák a légitámaszok esetleges károsultjai részére. A többi ruhanevelőket a Közjóléti Szövetkezet üzleteiben adják el olyan egyéneknek, akik a város szociális ügyosztályán megfelelő igazolások alapján utalványokat szereztek. Utalvány nélkül tehát nem lehet a szövetkezet üzleteiben ruhát vásárolni. A szociális ügyosztály előnyben részesíti a hadbavonultak hozzátartozóit, a négy- vagy többgyermekes családokat, amelyek a szociális ügyosztály gondozása alatt állnak és amelyek helyzetéről a gondozónők környezetátalmányai alapján nyilvántartást vezetnek; végül pedig a Magyar Norma által támogatott szegényeket. A ruhanevelők rendkívül olcsó áron kerülnek eladásra. Így egy kalap ára 5 pengő, egy pár harisnya 1 pengő, egy ing 5 pengő, egy nadrág 10 pengő, egy kabát 10 pengő. Az így befojt összegyűjtött ruhanevelők kiosztására és egyéb segélyezésére fordítják.

A Zeneiskolában is befejeződött a tanév

A Városi Zeneiskola igazgatósága az 1943-44. tanévet a tankerületi főigazgatóság 5210/1943/1944. sz. leirata értelmében 1944. március 31-vel lezártnak nyilvánítja. Ugyancsak március hónapban bezárólag szűnik meg a tandíjkötelezettség is. A miniszteri rendelet azonban módot nyújt arra, hogy a zeneiskola tanárai az iskolai jelleg mellőzésevel egyenkénti magánoktatásban részesítsék az erre jelentkező növendékeket. A jelentkezés egyetlen napja április 13. csütörtök d. e. 11-1. délután 4-6 óra között, Szaniszló-utca 18. sz. I. tanzemében. A felvételtkor az iskola volt növendékei előnyben részesülnek. Beíratási díj nincs, a tandíj havi 12 pengő, illetve 18 pengő, az osztálynak és foglalkozási időnek megfelelőleg.

Minden volt növendék vizsgálja ki a kap bizonyítványt a lezárt iskoláról, ha április 13-án csütörtökön a fentjelzett órákban és helyen jelentkezik érte és 50 filléres okmánybélyeget hoz.

A jövő tanévre beíratkozás feltételeit külön hirdetésben fogja közölni.

Megkezdtek a 3-14 éves budapesti gyermekek vidékre való kihelyezését

Az Új Nemzedék írja: A légoltalmi kiterítés kormánybiztságának gyermekkihelyező osztálya megkezdte működését a 3-14 éves gyermekek vidéken való elhelyezésére. Nem viszik el a zsidóknak tekintendő gyermekeket. Aki gyermekét maga tudja vidéken megfelelően elhelyezni, utazása költségére támogatást kap és a hatóság figyelembeveszi a szülők keresetét, vagyoni viszonyait és annak alapján dönt, hogy a vidéki rekonnál elhelyezett gyermek ellátásában milyen mértékben segíti.

SZERKESZTOI ÜZENETEK

Hozzászólás a légoltalmi kérdéshez. A zsidó házparancsnokok, házsoportparancsnokok és egyéb beosztottak kicserélése csakugyan időszerű volna, de sajnos, Nagyváradon nem lehet ezt mindenütt keresztülvinni. A zsidó háztömbparancsnokokat azonban, mint illetékes helyen közlik, velünk keresztényekkel fogják kicserélni. Ezenkívül ha bármely házban vagy házsoportban akad keresztény magyar jelentkező, aki erre a kétségkívül rendkívül felelősségteljes szolgálatra vállalkozik, azt a légoltalmi parancsnokság azonnal kiképezi és beosztja. Sok esetben bizonyára a keresztény magyar lakosok közül, hogy a kicserélés megvalósítható-e. Ami pedig az anyák beosztását illeti, ezen megint csak magunknak a légközösségeknek kell segítenünk. A ráérőket meg kell győzni arról, hogy kötelességük átvállalni ezt a feladatot a jobban elfoglaltaktól. A legtöbb helyen egyébként tudomásunk szerint, az ön által felhozott szempontok figyelembevételével jelelték ki a parancsnokokat.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleménye: „Varázskeringő” kedden és szerdán este fél 6 órakor

FIGYELEM! Mától kezdve az esti előadások fél 6 órakor a délutáni előadások fél 3 órakor kezdődnek!

Kedden este fél 6 órakor bemutató bérletben kerül színpadra Strausz gyönyörű muzsikájú nagyoperettje, a Varázskeringő. A bérlet előadása szerdán este fél 6 órakor lesz Főszereplők: Balogh Julia, Lányi Emmi, Antal Erzsébet, Gulácsy Albert, Szabó Ernő, Lendvai Lajos, Halasi és Barsy.

Ballépés jobbra című nagyszerű operettjátékot csütörtök este mutatja be a színház fél 6 órakor, bemutató bérletben. A bérletben péntek este megy. A többi napokon bérlet-szünetben megy ez a kacagató, vidám operett-újítás, mely Budapesten telt nézőterek előtt van műsoron és kacagtatja meg a közönséget.

Szombaton délután filléres helyiségekben az idényben utoljára kerül

színpadra az idény legnagyobb operett-sikere, a Fekete Péter.

MŰSOR:

Kedden este fél 6 órakor: Varázskeringő, bemutató bérlet.

Szerdán este fél 6 órakor: Varázskeringő, A-bérlet.

Csütörtökön este fél 6 órakor: Ballépés jobbra, bemutató bérlet.

Pénteken este fél 6 órakor: Ballépés jobbra, A-bérlet.

Szombaton délután fél 3 órakor: Fekete Péter.

Szombaton este fél 6 órakor: Ballépés jobbra.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Ballépés jobbra.

Vasárnap este fél 6 órakor: Ballépés jobbra.

Hétfőn este fél 6 órakor: Ballépés jobbra.

SPORT

Nagyvárad—Elektromos 2:1 (2:1)

A sportszerűtlen vendégcsapat és a gyenge játévezető az oka annak, hogy a mérkőzés utolsó 15 perce elmaradt

Gyönyörű napsütéses, tavaszi idő kedveskedett a labdarúgó sportnak vasárnap. A sok eső, sár és hideg után szinte üdítő volt az enyhe verőfény és így ki is jött az Erzsébetligeti pályára vagy 6000 szurkoló.

Szilágyi játévezető sípjelére így álltak fel a csapatok:

NAC: Vécsey, Mészáros, Ónody, Lőránt, Juhász, Deményi, Perényi, Barna, Bodola, Tóth III.

Elektromos: Udvardi, Mácsik, Káljai, Marosi, Börzsei, Gálík, Rozsáti, Kósa, v. Hidegkuti, Buzási, Lázár.

Elektromos támadás vezet be a játékokat, de Gálík szabadrúgásával véget is ér. A NAC veszi át az irányítást és olyan nagy fölényt harcol ki, hogy nagyobb számú gólarányos győzelemről beszélgetnek a szurkolók.

A 12. percben meg is születik a várvá várt gól.

Juhász Deményinek ad, ő Tóth III.-at szökteti, a szélső lerohan és az alapvonalról okosan ad hátra Sárvárinak. Udvardi Matyi felé szelődik s így a középső társ nyugodtan helyez az üresen maradt kapu jobb sarkába. 1:0.

A 13. percben már a második gól is megszületik.

Lőránt szereli Buzásit és Perényinek ad, majd Juhász, Deményi és Bodola a labda utá. Dudus fordulásból szökteti Tóth II.-at, ő át-vág jobbszélre, Perényi jól érkezik és laposan a jobb alsó sarokba vágja a bőrt. (2:0.)

Gól után az iram fokozatosan lanyhul és az Elektromos mindinkább kezd szőhöz jutni. A 40. percben meg is születik az eredménye, amikor Rozsáti labdájával megürik vitéz Hidegkúti és a 16-ról élesen a jobbsarokba lö. Vécsey jól dobta magát, de egy pillanatot késett, csak érinteni

tudta az erős lövést. Mezőnyjátékkal ér véget a mérkőzés.

A második félidőről nem sok jót írhatunk. A NAC továbbra tartotta tartózkodó játékát s az Elektromos így szóhoz jutott néha. A 18. percben aztán egy játévezetői tévedés folytán teljesen felbomlott a rend s az már nem is volt sport, amit azután láttunk. Rozsáti másfél méteres lesén állva kapott egy labdát hátulról. Nagy partjelző nyomban intett, Szilágyi játévezető azonban ezt nem vette tudomásul, a NAC védelem leállt s a szélső kapura huzva a 16-ról, élesen a felső léc alá lött, a játévezető pedig közép kezdésre mutatott. A közönség zugott, a Tromos játékosok esőkolóztak, a zöld-fehérek pedig a partjelzőre hivatkoztak. Végül Szilágyi is észrevehette, hogy valami itt nincs rendben és megkérdezte a partjelzőt, miután pedig az jelentette a való helyzetet, visszavonta a gólt és szabadrúgást ítélt az Elektromos ellen. Nosza lett erre nagy kavargás. A bordó-sárgák körülfogták a játévezetőt, nekiszaladtak a partjelzőnek, lökdözték, huzgálták őket, majd pedig elindultak az öltöző felé, hogy levonulnak. Schmidt Ferenc szaktanácsos állta el az utjukat és erőlesen visszafarancsolta őket. Végre, négyperces sportszerűtlenkedés után újra játékba álltak, ekkor azonban meg úgy rámentek a NAC játékosokra, hogy isteni esoda, hogy valami komolyabb sérülés nem történt a sorozatos durvaság miatt, amit a fejtvesztett játévezető nem vett észre.

Ennek következménye lett aztán, hogy a 32. percben Kállait és Hidegkúti játévezetői sértegetés miatt kiállították. Most következett aztán az Elektromos jóvátehetetlen sport-

szerűtlensége. Mácsai edző lehívta a pályáról Börzseit és mondott neki valamit, a játékos visszament és tovább adta az edző utasítását, majd Börzsei, Kósa, Gálík és Buzási egymásután hirtelen lesántulva elhagyták a pályát. A játévezető látva, hogy már csak 5 Elektromos játékos van a pályán, a szabályok értelmében a 34. percben lefújta a mérkőzést.

Egyéb eredmények:

Ferencváros—Ujvidéki AC 1:1 (0:0.)

BESzKRT—Gamma 2:0 (0:0.)

Tisza—Kispest 1:1 (1:1.)

Vasas—Csepel 3:0 (1:0.)

UAC—KAC 1:1 (0:0.)

Szolnoki MÁV—DVSC 3:0 (1:0.)

SalBTC—DiMÁVAG 2:2 (1:1.)

Vasas—KAC 3:1 (3:1.)

UAC—DVSC 5:1 (1:1.)

Az NB I rangsora

1. Nagyvárad	21	18	0	3	47:21	36
2. Ferencváros	22	12	3	7	49:29	27
3. Kolozsvar	22	10	6	6	38:34	26
4. Gamma	22	10	5	7	39:31	25
5. Ujpest	22	10	3	9	69:45	24
6. Szolnok	22	10	3	9	42:37	23
7. Vasas	22	7	9	6	39:38	23
8. SalBTC	22	9	4	9	52:44	22
9. Kispest	21	8	6	7	48:44	22
10. Ujvidék	22	7	7	8	35:41	21
11. Csepel	22	8	4	10	43:45	20
12. Elektromos	22	8	2	12	48:56	18
13. DiMÁVAG	22	6	5	11	33:48	17
14. DVSC	21	5	6	10	30:56	16
15. Tisza	21	5	5	11	30:45	15
16. BSzKRT	22	4	5	12	36:62	13

NAC nőtlenek—NAC nők 6:2 (2:2)

Tegnap délután 3 órai kezdettel, szép közönség előtt zajlott le a NAC nőtlenek és NAC nők barátságos mérkőzése. Helyszüke miatt részletes, színes beszámolót csak a holnapi lapunkban hozunk az érdekes testvérharcról.

Nagyvárad thj. város adóhivatala

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy a köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet 67—69. szakasza alapján az első árverést 1944. április 19-én, a másodikat 1944. április 27-én Árpád vezér-u. 80. szám alatt tartom meg.

ÁRVERÉSI FELTÉTELEK:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyedrése erejéig tessznek vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az ingóságok becsértékre való tekintet nélkül a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
3. Az árverés megtartása vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százaléka.
4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1944. április 8.
BORDÉ KAROLY
végrehajtó.

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.

A szerkesztésért felelős igazgató: Dr. Paál Árpád
A kiadásért felelős igazgató: Dr. Virág Jeromos
Szent László-nyomda R-T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Erzsébet-utca 8. sz.án

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések közlési díjai:		
Az apróhirdetés tárgya	Köznap	Vasárnap
	szavanként fill.	
Ingatlanok és üzletek adás-vétele	26	30
Állást keres és Elvezett	16	16
Minden más apróhirdetés	20	25

Legkisebb apróhirdetés 10 szó. Az első szó és a kövér betűkkel szedett szó duplán számít. „Cim a kiadóban” jelzésért és jelzés apróhirdetésért: 1 pengő pótdíj fizetendő.

Adás-vétel

Eladó sürgősen magánháza nagy udvarral, kerttel, bármilyen üzemi célra is alkalmas. Több telek. Özv. Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28-74. 738
XII. Pius pápa élete és válogatott beszédei kiadóhivatalunkban kapható. 797
Teljesen jókarban levő fehér konyhabutor eladó. Damjanich-u. 37. ajtó 3. 774

Eladó: Női tavaszi kabát, 31-es új gyermek félcipő, 10 éves leányka részére nyári ruhák, magyar ruha, ingek, 8 éves részére tavaszi kabát, egyszerű babakelengye. Karácsonyi püspök-u. 52. sz. 765

Keleti perzsa szőnyegek eladók. Truppel Olga, Apolló Drogeria. 807
Új, csinálatott fekete lakkcipő 38—39-es eladó. Cim a kiadóban. 803

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 év gyakorlati vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 913

Varrógépjavitás egy évi felelősséggel Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. Telefon 23-30

Zongora rövid, bérbeadó. — Lukács György-u. 48. legfelső csengő. 808

Aldozási koszorúk, menyasszony és koszorúleány művirág fejdzsek és kézi-csokrok. Ezüst- és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azonkívül hozott anyagokból is olcsón készülnek. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébetligeti sportpályánál.) 776

Állást keres

REGGELI lapkihordásra kézbesítőt felvesszünk jó fizetéssel, azonnalra. Telek, vagy Csáky-utca lakók előnyben. Jelentkezni lehet a „Magyar Lapok” kiadóhivatalában.

Főzni tudó minden esetben bejáródó azonnal felvételt. Kolontáry, Sal Ferenc u. 6. 809

7-8 elemű végzett fiukat felvesz Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés a várdaszőlősi telepen 10—12 óra között. 795

Háztartási alkalmazottat, megbízható, jó bizonyítványokkal felvesszük. Lőrántffy Zs.-u. 5. 810

Állást keres

Tisztviselő többévi irodai gyakorlattal, kezdő gépirással állást keres. Címeket a kiadóba kér. 794

3 kereskedelmi végzett, könyvelést értő, megbízható szolid keresztény fiú állást keres. Cim: Római Katolikus Nőszövetség, Pray György-u. 5. 789

3 gimnáziumot végzett, megbízható, komoly keresztény leány állást keres. Cim: Pray György-u. 5. 790

Lakás

Intellektuális foglalkozású férfi szerény, csendes, tisztá butorozott szobát keres. Címeket a kiadóba kér. 726

Elvezett

Elvezett Vékony Imre névre szóló személyazonossági igazolvány, kenyérlégy és két darab újságszámla. Megtaláló adja be a Telek-utca sarokban levő újságosbódéba. 788